

Roll No

DAV PUBLIC SCHOOLS, CHANDRASEKHARPUR, BBSR
PERIODIC ASSESSMENT-I (2022-23)

- Check that this question paper contains 4 printed pages.
- Check that this question paper contains 8 questions.
- Write down the Serial Number of the question before attempting it.

CLASS – VI

SUB: LOWER SANSKRIT

Time : 1 hrs 30 min.

Maximum Marks : 40

खण्ड: 'क' (अपठितावबोधनम्)

1. अधोलिखितानुच्छेदं पठित्वा प्रश्नान् उत्तरत।

उत्कले श्रीक्षेत्रधामः पवित्रधामः अस्ति। तत्र महाप्रभोः जगन्नाथस्य देवालयः अस्ति। तत्र रत्नसिंहासने जगन्नाथः, बलभद्रः, सुभद्रा च विराजन्ते। वहवः भक्ताः महाप्रभोः दर्शनार्थं श्रीक्षेत्रं आगच्छन्ति। तत्र सर्वेषाम् मङ्गलाय भक्ताः दीपान् प्रज्वालयन्ति। अन्ते ते समुद्रतटं गच्छन्ति। तत्र समुद्रवेलाभूमौ भ्रमणं कृत्वा स्वगृहं प्रत्यागच्छन्ति।

I. एकपदेन उत्तरत-

[1×2=2]

(क) कुत्र श्रीक्षेत्रधामः पवित्रधामः अस्ति ?

(ख) के महाप्रभोः दर्शनार्थं श्रीक्षेत्रं आगच्छन्ति ?

II. पूर्णवाक्येन उत्तरत-

[2×1=2]

रत्नसिंहासने के विराजन्ते ?

III. निर्देशानुसारम् उत्तरत-

[1/2×2=1]

(क) " महाप्रभोः दर्शनार्थं श्रीक्षेत्रं आगच्छन्ति" अत्र क्रियापदं किम् ?

(i) श्रीक्षेत्रम्   (ii) आगच्छन्ति   (iii) दर्शनार्थं   (iv) महाप्रभोः

(ख) " वहवः भक्ताः" अनयोः किम् विशेषणम् ?

(i) वहवः   (ii) भक्ताः   (iii) दर्शनार्थं   (iv) मङ्गलाय

खण्ड: 'ख' (रचनात्मककार्यम्)

2. चित्रानुसारं मञ्जूषातः उचितपदैः रिक्त-स्थानानि पूरयत।

[1× 5=5]

(क)

बालः _____।

(ख)

बालः _____।

(ग)

बालः _____।

(घ)

बालः _____।

(ङ)

मयूरः _____।

लिखति, नमति, पठति, चलति, नृत्यति

खण्ड: ' ग ' (अनुप्रयुक्तव्याकरणम्)

3. निर्देशानुसारं वर्णसंयोजनं विन्यासं वा कुरुत। [1×5=5]

(क) अ+ध्+उ+न्+आ=_____।

(ख) श्+इ+र्+अः = _____।

(ग) व्+ई+र्+अः = _____।

(घ) कृषकः = क्+__+ष्+अ+क्+अः।

(ङ) वैज्ञानिकः = व्+__+ज्+ञ्+आ+न्+इ+क्+अः।

4. सन्धि-सन्धिविच्छेदं वा कुरुत। [1×5=5]

(क) पूजकः "देव+आलयं" गच्छति।

(i) देवल्यम् (ii) देवालयं (iii) दैवल्य (iv) दोवल्य

(ख) "तव+अस्तु" मा क्वचिद् भयम्।

(i) तवास्तु (ii) तवेस्तू (iii) तवौस्तु (iv) तवेस्तु

(ग) सः "सु+उक्तिम्" पठति।

(i) सुक्ति (ii) साक्ति (iii) सकति (iv) सूक्तिम्

(घ) एषः "विद्यालयः" अस्ति।

(i) विद्या+ आलयः (ii) विद+अलयः (iii) विद्य+आलयः (iv) विद्या + अलयः

(ङ) सः "मुनीशः" अस्त।

(i) मुन+इशः (ii) मुनी+ ईशः (iii) मुनि+ईशः (iv) मुने + शः

5. विकल्पेभ्यः उचितशब्दरूपं चित्वा लिखत- [1×5=5]

(क) _____ विद्यालयं गच्छन्ति।

(i) बालकः (ii) बालकौ (iii) बालकाः (iv) बालकैः

(ख) _____ संस्कृतं पठति।

(i) बालकः (ii) बालकौ (iii) बालकाः (iv) बालकैः

(ग) तत्र _____ अस्ति।

(i) लता (ii) लते (iii) लताः (iv) लताम्

(घ) _____ मार्गं भ्रमति।

(i) बालिका (ii) बालिके (iii) बालिकाः (iv) बालिकाम्

(ङ) _____ भ्रमन्ति।

(i) मृगः (ii) मृगौ (iii) मृगाः (iv) मृगम्

खण्ड: 'घ' (पठितावबोधनम्)

6. अधोलिखितगद्यांशं पठित्वा प्रश्नान् उत्तरत।

एषः विद्यालयः अस्ति। एषः मम विद्यालयः अस्ति। मम विद्यालयः सुन्दरः अस्ति। अहं प्रतिदिनं विद्यालयं गच्छामि। अहं विद्यालये प्रतिदिनं पाठं पठामि। विद्यालये मम अनेकानि मित्राणि सन्ति। अहं मित्रैः सह क्रीडामि। अस्माकं विद्यालये अनेकानि चित्राणि सन्ति। चित्राणि सुन्दराणि सन्ति। वयं मिलित्वा सुन्दराणि चित्राणि पश्यामः।

I. एकपदेन उत्तरत-

[1×2=2]

(क) मम विद्यालयः कीदृशः अस्ति ?

(ख) अहं प्रतिदिनं कुत्र गच्छामि?

II. पूर्णवाक्येन उत्तरत-

[2×1=2]

अहं कैः सह क्रीडामि ?

III. निर्देशानुसार उत्तरत-

[1/2×2=1]

(क) "अनेकानि मित्राणि" अनयोः किम् विशेषणम् ?

(i) अनेकानि

(ii) मित्राणि

(iii) सन्ति

(iv) विद्यालयः

(ख) "अहं मित्रैः सह क्रीडामि" अत्र क्रियापदं किम् ?

(i) अहम्

(ii) मित्रैः

(iii) क्रीडामि

(iv) सह

7. मञ्जूषातः उचितपदैः रिक्त-स्थानानि पूरयत-

[1×5=5]

पुरः पुरः (i) _____ प्रगाय मातृवन्दनम्। (ii) _____ रक्षणे प्रयच्छ वीर

(iii) _____। शिरः कुरु (iv) _____ तवास्तु मा क्वचिद् भयम्। (v) _____

प्रगच्छ रे प्रगाय मातृवन्दनम्।

समुन्नतम्, प्रगच्छ रे, पुरःपुरः, स्वजन्मभूमि, जीवनम्

8. मञ्जूषातः उचित शब्दार्थं चित्वा लिखत।

[1×5=5]

(क) पुरःपुरः = (i) _____।

(ख) प्रगच्छ = (ii) _____।

(ग) जयः = (iii) _____।

(घ) भूमिः = (iv) _____।

(ङ) रणे = (v) _____।

विजयः,

अग्रे-अग्रे,

पृथ्वी,

युद्धे,

देहि